

Rekenkamer Amsterdam

Jaarrekening 2008

Rekenkamer Amsterdam

27 februari 2009

R a

Inhoud

Voorwoord	5
1 Beleidsmatige gedeelte van de jaarrekening	7
1.1 Bestuurlijke hoofdlijnen	7
1.2 Bereikte resultaten per sub-resultaat	8
1.3 Verantwoording financiële resultaten	11
1.4 Prestatiemeting	12
1.5 Realisatie toegekende prioriteiten	12
2 Bijdrage aan verplichte paragrafen	17
2.1 Lokale heffingen	17
2.2 Risicoparagraaf	17
2.2.1 Uitvoering van het risicomanagement	17
2.2.2 Activiteiten om het risicomanagement verder te verbeteren	17
2.2.3 Belangrijke ontwikkelingen in het risicoprofiel	17
2.2.4 Risico's uit hoofde van garanties	18
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	18
2.4 Verbonden partijen	18
2.5 Bedrijfsvoering	18
3 Financiële gedeelte van de jaarrekening	19

Bijlage 1 Kerncijfers Jaarverslag _____	21
Bijlage 2 Overzicht van baten en lasten _____	22
Bijlage 3 Balans _____	24
Bijlage 4 Reserves en Voorzieningen Hoofdlijnen _____	27
Bijlage 5 Reserves en Voorzieningen Bruto Verloop _____	28
Bijlage 6 Bruto verloop vaste activa _____	29
Bijlage 7 Specificatie balanspost rekening-courant met de gemeente _____	30
Bijlage 8 Bruto verloop balanspost kapitaalschuld aan de gemeente _____	31
Bijlage 11 Niet uit de balans blijvende verplichtingen _____	32
Bijlage 16 Openbaarmaking topinkomens _____	33
Bijlage 17 Resterende risico's _____	34
Bijlage 19 Kerngegevens P & O _____	35
Bijlage 20 Personeelskosten en externe inhuur _____	37
Bijlage 21 Apparaatskosten en ondersteunende processen (overhead) _____	38
Bijlage 22 Duurzaamheidsindicatoren _____	39
Bijlage 23 Accountantsverklaring _____	41

Voorwoord

In dit document treft u de jaarrekening 2008 van de Rekenkamer Amsterdam aan. De jaarrekening is - voor zover van toepassing op de rekenkamer - opgesteld in overeenstemming met de daarvoor geldende concernrichtlijnen van de gemeente Amsterdam. De jaarrekening bevat op basis hiervan een beleidsmatige gedeelte, een bijdrage aan de 'verplichte paragrafen' en een financieel gedeelte. In de jaarrekening legt de rekenkamer verantwoording af aan de gemeenteraad over zowel de financiën als over de geleverde prestaties en producten. De jaarrekening dient ook als verantwoordingsdocument voor de gemeente Zaanstad en de stadsdelen die zich bij de rekenkamer hebben aangesloten. Om die reden zijn ook de kosten en opbrengsten en de geleverde producten voor deze participanten vermeld.

Amsterdam, 27 januari 2009

dr. V.L. Eiff
directeur Rekenkamer Amsterdam

R a

1 Beleidsmatige gedeelte van de jaarrekening

1.1 Bestuurlijke hoofdlijnen

De Rekenkamer Amsterdam heeft als missie om vanuit een onafhankelijke positie onderzoeken uit te voeren naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd. De rapporten van de rekenkamer zijn openbaar. Door middel van onderzoek wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan het verbeteren van het functioneren van bestuur, beleid en organisatie.

Hoofddoelstelling	Indicator	Te bereiken resultaten	Bereikte resultaten 2008	Resultaten 2007-2010
De controlerende rol van de gemeenteraad versterken	Versterken van de controlerende rol van de gemeenteraad door het uitvoeren van onderzoek	Op basis van het onderzoeksprogramma uitvoeren van 4 onderzoeken (nieuwe onderzoeken en vervolgonderzoeken)	Publicatie van 8 onderzoeken waaronder 2 vervolgonderzoeken, 1 quick scan van de jaarrekening en 1 verzoekonderzoek 2 onderzoeken zijn nog lopend	
	Mogelijk maken van samenwerking met stadsdelen en buurgemeenten	Voor aangesloten deelnemers onderzoeken uitvoeren	Voor de aangesloten deelnemers zijn 11 onderzoeken uitgevoerd (gepubliceerd en nog lopend): - Zaanstad (3) - Stadsdeel Centrum (3) - Stadsdelen (5) Daarnaast gepubliceerd: 11 quick scans van de jaarrekeningen en 1 vergelijkend onderzoek tussen de jaarrekeningen	

1.2 Bereikte resultaten per sub-resultaat

Rekenkamer Amsterdam, inclusief participanten					
Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000 ¹	Realisatie x € 1.000
Op basis van het onderzoeksprogramma uitvoeren van 4 onderzoeken (nieuwe onderzoeken en vervolgonderzoeken)	Publicatie van 8 onderzoeken waaronder 2 vervolgonderzoeken, 1 quick scan van de jaarrekening en 1 verzoekonderzoek	Uitvoeren van onderzoek	Lasten	1.624	1.911
			Baten	626	774
			Saldo	998	1.137
Voor aangesloten deelnemers onderzoeken uitvoeren	2 onderzoeken zijn nog lopend				
Voor aangesloten deelnemers onderzoeken uitvoeren	Voor de aangesloten deelnemers zijn 11 onderzoeken uitgevoerd (gepubliceerd en nog lopend):	Programmering			
	- Zaanstad (3) - Stadsdeel Centrum (3) - Stadsdelen (5)	Uitoefenen van toezichtsrol op gemeentelijke accountants-dienst (ACAM)			
	Daarnaast gepubliceerd: 11 quickscans van de jaarrekeningen en 1 vergelijkend onderzoek tussen de jaarrekeningen	Organisatie-ontwikkeling			

¹ Begroting 2008, inclusief de actualisatie 2008 bij de begroting 2009 d.d. 30 mei 2008, waarbij de mutaties in de reserves per saldo als last zijn genomen.

Naast werkzaamheden voor de gemeente Amsterdam heeft het bureau van de Rekenkamer Amsterdam in 2008 ook werkzaamheden verricht voor de gemeente Zaanstad, het stadsdeel Amsterdam-Centrum en acht stadsdelen die zich gezamenlijk hebben aangesloten. De daarmee samenhangende baten en lasten zijn in het voorgaande overzicht begrepen. In het onderstaande worden de baten en lasten per deelnemer nader gespecificeerd.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten		Begroot x € 1.000 ²	Realisatie x € 1.000
Zaanstad Uitvoeren van onderzoek Vaststellen van onderzoeks-programma 2009	Publicaties (2), waarvan: 1 onderzoek 1 quick scan Lopend onderzoek (2) Onderzoeks-programma 2009	Uitvoeren van onderzoeken Programmering Bestuurlijke ondersteuning	Lasten	160	129
			Baten	160	129
			Saldo	0	0
Stadsdeel Centrum Uitvoeren van onderzoek Vaststellen van onderzoeks-programma 2009	Publicaties (3), waarvan: 2 onderzoeken 1 quick scan Lopend onderzoek (1) Onderzoeks-programma 2009	Uitvoeren van onderzoeken Programmering Bestuurlijke ondersteuning	Lasten	83	110
			Baten	83	110
			Saldo	0	0

² "Begroting 2008, inclusief de actualisatie 2008 bij de begroting 2009 d.d. 30 mei 2008, waarbij de mutaties in de reserves per saldo als last zijn genomen.

Te bereiken 2008	Bereikt 2008	Activiteiten	■	Begroot x € 1.000 ³	Realisatie x € 1.000
Gezamenlijke stadsdelen Amsterdam Uitvoeren van onderzoek Vaststellen van onderzoeks-programma 2009	Publicaties (11), waarvan: 2 onderzoeken 9 quick scans Lopend onderzoek (4) Onderzoeks-programma 2009	Uitvoeren van onderzoeken	Lasten	322	453
			Baten	322	453
		Saldo	0	0	
Totaal participanten			Lasten	565	692
			Baten	565	692
			Saldo	0	0

De begrote opbrengsten van de participanten zijn de bedragen die op basis van de afgesloten overeenkomsten op jaarbasis via voorschotten in rekening worden gebracht. De gerealiseerde lasten zijn berekend op basis van aan de participanten toegerekende onderzoeksdagen vermenigvuldigd met het nagecalculeerde dagtarief van de rekenkamer. Meer of minder toegerekende dagen dan op grond van de overeenkomsten mogelijk is, worden in volgende jaren verrekend. Per 31 december 2008 zijn om deze reden nog de volgende bedragen op de balans van de rekenkamer opgenomen:

- Zaanstad € 11.000 (nog beschikbaar voor volgende jaren)
- Stadsdeel € 47.768 (te compenseren in volgende jaren)
- Gezamenlijke stadsdelen € 123.102 (te compenseren in volgende jaren).

³ Begroting 2008, inclusief de actualisatie 2008 bij de begroting 2009 d.d. 30 mei 2008, waarbij de mutaties in de reserves per saldo als last zijn genomen.

1.3 Verantwoording financiële resultaten

De geactualiseerde begroting 2008 van de Rekenkamer Amsterdam sluit met een saldo van baten en lasten van € 998.340. De gerealiseerde lasten 2008 voor de gemeente Amsterdam bedragen € 1.137.126. De gerealiseerde overschrijding ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2008 bedraagt derhalve € 138.786.

De gerealiseerde begrotingsoverschrijding werd in de loop van 2008 al door de rekenkamer verwacht. In haar brief aan de gemeenteraad, t.a.v. het Presidium, van 25 augustus 2008 heeft de rekenkamer de oorzaken van de verwachte begrotingsoverschrijding verwoord en verzocht om een extra krediet (begrotingswijziging).

In de brief van 25 augustus 2008 zijn de volgende oorzaken voor de overschrijding vermeld:

- In het eerste halfjaar 2008 heeft een inhaalslag plaatsgevonden van in 2007 geprogrammeerd onderzoek naar in dat jaar nog niet volledig afgerond onderzoek. Deze versnelling in 2008 heeft de rekenkamer ingezet als gevolg van de vertraging in 2007 die is opgelopen door een grote capaciteitsinzet van het bureau voor het onderzoek “Subsidieverstrekking Zuidoost”.
- De rekenkamer kende in 2007 en in 2008 een relatief groot personeelsverloop, onder andere doordat 3 medewerkers zijn vertrokken, waarvan 2 medewerkers (een projectleider en een onderzoeker) een overstap hebben gemaakt naar de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam. Nieuwe medewerkers moesten worden ingewerkt en zijn derhalve bij aanvang doorgaans minder productief. Bovendien zijn in het eerste halfjaar van 2008 3 medewerksters min of meer gelijktijdig bevallen, waardoor de onderzoekscapaciteit verminderde. Zowel het verloop van medewerkers als de afwezigheid van medewerkers is deels opgevangen door de inhuur van (relatief dure) externe onderzoekscapaciteit.
- Sinds 2006, maar versterkt in 2007 en 2008, levert de rekenkamer bovenop het normale onderzoeksprogramma voor de gemeente Amsterdam (4 onderzoeken op jaarbasis) extra onderzoeksproducten zoals vervolgonderzoeken en bijzondere onderzoeken naar de begroting en de rekening. De vervolgonderzoeken vloeien voort uit de onderzoeksstrategie om de raad op goede wijze te informeren over de voortgang van de uitvoering en verbetering van het beleid één tot twee jaar na afronding van een ‘gewoon’ onderzoek. De bijzondere onderzoeken naar de begroting en rekening komen voort uit het verzoekonderzoek van de raad in het kader van de zogeheten Motie Bruines. Dit verzoek betrof onderzoek naar de meetbaarheid van de begroting en rekening met een meerjarig karakter.
- Het personeel en materieel opvangen van het ‘wegvallen’ van de bijdrage van stadsdeel Zuidoost van € 80.000 als gevolg van de beëindiging van het samenwerkingsverband met dit stadsdeel.

De rekenkamer heeft voorgesteld om de overschrijding 2008 in de begrotingen 2009 en 2010 te compenseren, zodat de totale kosten voor de gemeente Amsterdam over de gehele periode van 6 jaar gelijk blijven. Verder heeft de rekenkamer in haar brief aangegeven welke maatregelen zijn getroffen om in de volgende jaren een sluitende begroting te realiseren. Deze zijn zowel gericht op het reduceren van de kosten als op de vermindering van aantal en omvang producten.

Het Presidium van de gemeenteraad heeft bij schrijven van 29 oktober 2008 de rekenkamer bericht in te stemmen met de door de rekenkamer voorgestelde oplossing voor de te verwachten begrotingsoverschrijding.

De onderzoeksactiviteiten voor de participanten worden kostendekkend uitgevoerd. De begrote opbrengsten en kosten voor de participanten bedroegen voor 2008 in totaal € 565.180. De gerealiseerde opbrengsten en kosten bedragen € 693.161. De extra kosten (en opbrengsten) van circa € 128.000 wordt verklaard doordat er meer onderzoekscapaciteit voor de participanten is ingezet dan begroot. De hogere inzet van onderzoekscapaciteit moet, gelet op de met de participanten gemaakte afspraken, binnen de 6 jaarsperiode van de samenwerkingsovereenkomsten worden gecompenseerd.

Voor een specificatie van de begrote en gerealiseerde baten en lasten wordt verwezen naar bijlage 4 van deze rapportage.

1.4 Prestatiemeting

Op de volgende bladzijden wordt inzicht gegeven in de door de rekenkamer uitgebrachte rapporten tot en met 2008 en de nog lopende onderzoeken einde 2008 voor de gemeente Amsterdam en voor de aangesloten deelnemers.

1.5 Realisatie toegekende prioriteiten

Niet van toepassing

Uitgebrachte publicaties vanaf 2004 en nog lopende onderzoeken eind 2008

Rekenkamer Amsterdam

2004

- Organisatie en beleidsplan Rekenkamer Amsterdam oktober 2004
- Onderzoeksprogramma 2005 november 2004

2005

- Onderzoeksrapport *Sociale Veiligheid*
(rapport in drie delen te weten: centrale stad, stadsdeel Centrum en stadsdeel Zuidoost) oktober 2005
- Onderzoeksrapport *Financieel beheer infrastructurele projecten* november 2005
- Onderzoeksprogramma 2006 december 2005

2006

- Onderzoeksrapport *Voortijdig schoolverlaten* februari 2006
- Onderzoeksrapport *Subsidiëring Welzijnsinstellingen* februari 2006
- Onderzoeksrapport *Vereveningsfonds* maart 2006
- Rekenkamerbrief *Rekeningsresultaat 2005 Gemeente Amsterdam* juni 2006
- Onderzoeksrapport *Beoordeling jaarplan 2007, Meetbaarheid gemeten* november 2006
- Onderzoeksrapport *Schaderegeling Noord/Zuidlijn,* november 2006
- Onderzoeksprogramma 2007 december 2006

2007

- Onderzoeksrapport *Re-integratie, Begeleiding van bijstand naar werk* januari 2007
- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Financieel beheer infrastructurele projecten* maart 2007
- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Sociale Veiligheid*
(drie delen te weten: centrale stad, stadsdeel Centrum en stadsdeel Zuidoost) april 2007
- Quickscan *jaarstukken 2006*, waarin begrepen het vervolgonderzoek Rekenkamerbrief Rekeningsresultaat 2005 mei 2007
- Onderzoeksrapport *Inkoop en contractbeheer van ICT* september 2007
- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Meetbaar gemeten, Beoordeling jaarplan 2008* oktober 2007
- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Voortijdig school-schoolverlaters* december 2007
- Onderzoeksprogramma 2008 december 2007

2008

- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Schaderegeling Noord/Zuidlijn* maart 2008
- Onderzoeksrapport *Vervolgonderzoek Subsidiëring Welzijnsinstellingen* april 2008
- Quickscan jaarverslag 2007 gemeente Amsterdam mei 2008
- Onderzoeksrapport *Monitoring Nieuw West* (eerste rapportage) mei 2008
- Onderzoeksrapport *Zorgwoningen* juni 2008
- Onderzoeksrapport *Jeugdzorg* augustus 2008
- Onderzoeksrapport *Kunst- en cultuurbeleid* september 2008
- Onderzoeksrapport *Wet toezicht accountantsorganisaties* december 2008
- Onderzoeksprogramma 2009 december 2008

Lopende onderzoeken

- WMO
- Zuidas

Rekenkamer Zaanstad

- Onderzoeksprogramma 2005 maart 2005
- Onderzoeksprogramma 2006 oktober 2005
- Onderzoeksrapport *Inverdan en Stadhuis* december 2005
- Onderzoeksrapport *Sociale werkvoorziening in Zaanstad* september 2006
- Onderzoeksprogramma 2007 Rekenkamer Zaanstad november 2006
- Vervolgonderzoek *Inverdan en stadhuis* februari 2007
- Quickscan onderzoek *Jaarstukken 2006* mei 2007
- Onderzoeksrapport *Gemeentelijke tarieven in Zaanstad* juli 2007
- Onderzoeksprogramma 2008 december 2007
- Onderzoeksrapport *Openbare ruimte in Zaanstad* maart 2008
- Quickscan jaarverslag 2007 gemeente Zaanstad mei 2008
- Benchmark jaarverslagen 2007 (w.o. gemeente Zaanstad) juli 2008
- Onderzoeksprogramma 2009 december 2008

Lopend onderzoek

- Bodemsanering
- WMO

Rekenkamer Amsterdam-Centrum

- Onderzoeksprogramma 2005-2006 Stadsdeel Amsterdam-Centrum oktober 2005
- Onderzoeksrapport *Realisatie programakoord 2002-2006 Stadsdeel Amsterdam-Centrum* maart 2006
- Onderzoeksprogramma 2007 Stadsdeel Centrum december 2006
- Onderzoeksrapport *Horecaverunningen* maart 2007
- Quickscan onderzoek *Jaarstukken 2006* mei 2007
- *Benchmark jaarstukken 2006* (tesamen met Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam) september 2007
- Onderzoeksrapport *Programmabegroting 2008 beoordeeld* oktober 2007
- Onderzoeksprogramma 2008 Stadsdeel Centrum december 2007
- Onderzoeksrapport *Vastgoedbeleid Amsterdam Centrum* maart 2008
- Quickscan jaarverslag 2007 stadsdeel Centrum juni 2008
- Benchmark jaarverslagen 2007 (w.o. stadsdeel Centrum) juli 2008
- Onderzoeksrapport *Achterstallig onderhoud in Amsterdam-Centrum* december 2008
- Onderzoeksprogramma 2009 december 2008

Lopend onderzoek

- Vervolgonderzoek *Horecaverunningen*

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

- Onderzoeksprogramma 2006 Stadsdelen april 2006
- Onderzoeksprogramma 2007 Stadsdelen december 2006
- Onderzoeksrapport *Inrichtingsplan openbare ruimte Oud-West* januari 2007
- Onderzoeksrapport *Tarieven voor burger en ondernemer, de stadsdelen vergeleken* januari 2007
- Quickscan onderzoek *Jaarstukken 2006* (voor ieder stadsdeel een afzonderlijk onderzoeksrapport) april-mei 2007
- Onderzoeksrapport *Subsidieverstrekking Zuidoost* (verzoekonderzoek van Stadsdeel Zuidoost) juni 2007
- *Benchmark jaarstukken 2006* (tezamen met de Rekenkamer Amsterdam-Centrum) september 2007
- Onderzoeksrapport *Schuldhelpverlening in Bos en Lommer en Zuidoost* oktober 2007
- Onderzoeksrapport *Multifunctioneel Centrum Binnenhof* (verzoekonderzoek van Stadsdeel ZuiderAmstel) oktober 2007
- *Onderzoeksrapport Onderwijshuisvesting in Zeeburg* (verzoekonderzoek van Stadsdeel Zeeburg) november 2007
- Quickscans jaarverslagen 2007 van 9 stadsdelen april-juni 2008
- Onderzoeksrapport *Jeugdbeleid in Amsterdam* mei 2008
- Benchmark jaarverslagen 2007 (w.o. 9 stadsdelen) juli 2008
- Onderzoeksrapport *Lokale economie* september 2008

Lopende onderzoeken

- Benchmark Openbare ruimte
- Handhavingsbeleid openbare ruimte
- Exploitatie van zwembaden
- Vervolgonderzoek *Tarieven voor burger en ondernemer, de stadsdelen vergeleken*

2 Bijdrage aan verplichte paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Niet van toepassing.

2.2 Risicoparagraaf

2.2.1 Uitvoering van het risicomanagement

Uit hoofde van zijn functie is de directeur van de Rekenkamer Amsterdam verantwoordelijk voor het risicomanagement. Het signaleren van interne of externe omstandigheden die kunnen leiden tot schades of verliezen maakt integraal deel uit van de bedrijfsvoering van de Rekenkamer Amsterdam. Het onderkennen van mogelijke risico's vindt plaats door zowel de directeur als door de medewerkers van het bureau. De onderkende risico's worden besproken binnen het managementteam, alwaar de juiste strategie wordt bepaald.

2.2.2 Activiteiten om het risicomanagement verder te verbeteren

Voor de bedrijfsvoering en de administratie sluit de Rekenkamer Amsterdam zoveel mogelijk aan bij de Bestuursdienst. De directie BMO van de Bestuursdienst voert voor de rekenkamer de financiële en de personele administratie. Voor het begrotingsbeheer zijn in 2008 met BMO nadere afspraken gemaakt over het opstellen van periodieke budgetoverzichten, waarin naast de gerealiseerde baten en lasten ook een prognose wordt opgenomen voor het gehele begrotingsjaar.

2.2.3 Belangrijke ontwikkelingen in het risicoprofiel

De samenwerkingsverbanden met de participanten hebben een looptijd van 6 jaar (gelijk aan de benoemingsperiode van de directeur). De kosten van onderzoek voor de participanten komen voor rekening van de desbetreffende participanten. De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage. Het personeel dat belast is met het onderzoek heeft een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. Om het risico te beperken dat de Rekenkamer Amsterdam te maken krijgt met een personele overcapaciteit indien een participant na 6 jaar besluit de samenwerking te beëindigen, is in de protocollen tussen de Rekenkamer Amsterdam en de betrokken participanten vastgelegd dat zij vroegtijdig (zijnde 2 jaar voor het verstrijken van de looptijd) kenbaar maken of zij de samenwerking willen voortzetten. Op grond hiervan kan de rekenkamer in een vroeg stadium zoeken naar passende maatregelen voor het personeel. In verband met het beëindigen van het samenwerkingsverband met het stadsdeel Zuidoost per 1 januari 2008 is besloten de formele formatie van de rekenkamer met 1 fte (36 uur) te verminderen.

De samenwerkingsovereenkomsten met de gemeente Zaanstad en het stadsdeel Amsterdam Centrum lopen tot einde 2010. De overeenkomst met de acht gezamenlijk aangesloten stadsdelen loopt tot einde 2011. In december 2008 heeft de deelraad van stadsdeel Centrum besloten om de samenwerking na 2010 voort te zetten. Daarmee is de samenwerking voor een nieuwe periode van 6 jaar (tot en met 2016) gegarandeerd. De gemeenteraad van Zaanstad neemt een besluit over de voortzetting van de samenwerking nadat zij de rekenkamer heeft geëvalueerd. Zaanstad heeft inmiddels een start gemaakt met het aanbesteden van het evaluatieonderzoek en zal naar verwachting voor de zomer 2009 een besluit nemen over voortzetting van de samenwerking.

2.2.4 Risico's uit hoofde van garanties

Niet van toepassing.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Niet van toepassing.

2.4 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

2.5 Bedrijfsvoering

De Rekenkamer Amsterdam heeft de financiële en personele administratie voor een groot deel uitbesteed aan de bestuursdienst. Ook voor de ICT-dienstverlening heeft de rekenkamer zich aangesloten bij de bestuursdienst. Met de bestuursdienst is overleg gaande om de dienstverlening door de bestuursdienst contractueel te regelen, mede ter waarborging van de kwaliteit van de overeengekomen diensten en de uitvoering daarvan. Over de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering in 2008 is - overeenkomstig de concernrichtlijnen - een afzonderlijke Bedrijfsvoeringverklaring 2008 afgegeven. Hierin verantwoordt de rekenkamer zich over de mate waarin zij voldoet aan de 26 concernnormen van de gemeente Amsterdam. Net zoals vorig jaar wordt de controle van de jaarrekening 2008 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants. De door dit bureau afgegeven accountantsverklaring is als bijlage in de jaarrekening opgenomen.

3 Financiële gedeelte van de jaarrekening

De Rekenkamer Amsterdam stelt de jaarrekening op aan de hand van de concernrichtlijnen van de gemeente Amsterdam. Voor het opstellen van de jaarrekening heeft de gemeente Amsterdam gestandaardiseerde formats vastgesteld, die als bijlagen in de jaarrekening moeten worden opgenomen. Hierbij merken wij het volgende op.

In deze jaarrekening zijn zowel de kosten en opbrengsten van de Rekenkamer Amsterdam als ook de kosten en opbrengsten van de aangesloten rekenkamers opgenomen. De jaarrekening bevat de bijlagen voor zover deze relevant zijn voor de rekenkamer. De volgende bijlagen zijn daarom niet opgenomen:

Bijlage 9	:	Kredieten
Bijlage 10a	:	Restantgehouden bedragen
Bijlage 10a	:	Vooruit ontvangen bedragen Rijk en Europese subsidies
Bijlage 12	:	Europese aanbestedingen
Bijlage 10	:	Algemene reserves
Bijlage 13	:	SISA en ISV specificaties
Bijlage 14	:	Door gemeente verstrekte subsidies
Bijlage 15	:	Specifieke uitkeringen en Europese subsidies
Bijlage 18	:	Grote ICT projecten

R a

Bijlage 1 Kerncijfers Jaarverslag

Bedragen x 1.000 euro	Rekening 2007	Gewijzigde begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008
1 Totale lasten	1.665	1.578	1.543	1.858
<i>Waarvan:</i>	0	0	0	0
personeel (incl. personeel van derden)	1.232	1.218	1.199	1.426
Materiële uitgaven	299	320	304	390
Subsidies (inclusief uitkeringen)	0	0	0	0
Kapitaallasten	42	40	40	42
Toevoeging voorzieningen	0	0	0	0
Overig	92	0	0	0
2 Totale baten	744	630	565	693
<i>Waarvan:</i>	0	0	0	0
Directe baten (opbrengsten)	744	630	565	693
Indirecte baten (doorbelastingen)	0	0	0	0
3 Saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	921	948	977	1.165
Mutaties in reserves	18	22	21	-28
Saldo incl. mutaties in reserves	939	970	998	1.137
4 Reserves per 31-12	74	96	95	46
5 Voorzieningen per 31-12	0	0	0	0
6 Investerings:	0	0	0	0
a) routinematige investeringen (Investeringsstaat)	0	0	0	0
b) niet routinematige investeringen	0	0	0	0
7 Boekwaarde vaste activa per 31-12	191	158	158	158
8 Formatie per 31-12 (FTE's)	14	16	15	0
9 Ziekteverzuim				
a) korter dan 1 jaar (%)	3,0	2,5	3,7	3,2
b) totaal incl. > 1 jaar(%)	3,0	2,5	3,7	3,2

Bijlage 2 Overzicht van baten en lasten

Volg-nummer	Omschrijving	Lasten /Baten	Rekening 2007	Begroting 2008	Actualisatie 2008	Rekening 2008	Saldo Rekening 2008 t.o.v. Actualisatie 2008
0060204	Rekenkamer	Lasten	€ 1.665.239	€ 1.577.820	€ 1.542.540	€ 1.858.429	-€ 315.889
0060204	Rekenkamer	Baten	-€ 743.867	-€ 630.320	-€ 565.180	-€ 693.161	€ 127.981
	Saldo excl mutaties van reserves		€ 921.372	€ 947.500	€ 977.360	€ 1.165.268	-€ 187.908
9801401	Dotatie reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	Lasten	€ 37.926	€ 63.330	€ 61.760	€ 37.611	€ 24.149
9801401	Onttrekking reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	Baten	-€ 35.693	-€ 62.110	-€ 60.590	-€ 37.926	-€ 22.664
9801402	Dotatie reserve WW (Rekenkamer)	Lasten	€ 15.707	€ 20.300	€ 19.810	€ 15.405	€ 4.405
9801402	Onttrekking reserve WW (Rekenkamer)	Baten	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 43.232	€ 43.232
	Saldo mutaties van reserves		€ 17.940	€ 21.520	€ 20.980	-€ 28.142	€ 49.122
	Saldo incl mutaties van reserves		€ 939.312	€ 969.020	€ 998.340	€ 1.137.126	-€ 138.786

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Actualisatie 2008

In de oorspronkelijke begroting 2008 van 27 juni 2007 zijn de kosten en opbrengsten begroot van de Rekenkamer Amsterdam en van de aangesloten deelnemers:

Rekenkamer Zaanstad, Rekenkamer Stadsdeel Amsterdam Centrum en de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam.

In de begroting 2009 van 30 mei 2008 zijn de begrotingcijfers 2008 geactualiseerd. Bij deze actualisatie zijn de financiële gevolgen van het opzeggen van de samenwerkingsovereenkomst met het stadsdeel Zuidoost per 1 januari 2008 verwerkt (lagere bate van € 82.080). Tevens zijn bij de actualisatie 2008 de begrotingsbedragen van de diverse kostensoorten aangepast op basis van door Concern Financiën verstrekte herziene indexatiecijfers voor het jaar 2008. Daarnaast zijn op basis van de ervaringcijfers 2007 een aantal budgettair neutrale aanpassingen doorgevoerd bij de verschillende kostensoorten.

Overschrijdingen ten opzichte van de begroting 2008

Uit het overzicht van baten en lasten blijkt voor de gemeente Amsterdam een begrotingsoverschrijding van € 138.786. In paragraaf 1.3 van deze jaarrekening is een uitgebreide toelichting gegeven op deze overschrijding.

Kosten per onderzoeksdag⁴

In 2008 bedragen de kosten van de rekenkamer, na onttrekking uit reserves van € 81.159 en een incidentele bate van € 650, in totaal € 1.829.639. (begroot € 1.563.520).

In totaal heeft de rekenkamer in 2008 2107 onderzoeksdagen gerealiseerd. De gemiddelde kosten per onderzoeksdag bedragen derhalve € 868,- (2007 € 813,-). Het hogere dagtarief is onder meer een gevolg van inhuur van externen en hogere drukkosten voor het uitbrengen van onderzoeksrapporten.

Kostenverdeling over de participanten

De kosten van de rekenkamer worden verdeeld op basis van aan de participanten toegerekende uren van zowel eigen als extern ingehuurd personeel. Hierbij wordt een gemiddeld uurtarief gehanteerd. Op basis van de tijdsbesteding en het dagtarief 2008 zijn de kosten als volgt verdeeld over de participanten:

- Amsterdam (Centrale Stad)	1310 dagen	á € 868,- (incl. afrondingen)	€ 1.137.126
- Zaanstad	149 dagen	á € 868,- (idem)	€ 129.476
- Stadsdeel Centrum	127 dagen	á € 868,- (idem)	€ 110.359
- Stadsdelen Amsterdam	521 dagen	á € 868,- (idem)	€ 452.678
Totaal	2.107 dagen		€ 1.829.639

⁴ Inclusief de bestede dagen voor de programmering en de bestuurlijke ondersteuning.

Bijlage 3 Balans

Activa	2008	2007	Passiva	2008	2007
1 0 0 Vaste activa	157.766	190.701	1 0 0 Eigen vermogen	45.552	73.694
1 1 0 Immateriële vaste activa	0	0	1 1 0 Algemene reserves	0	0
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0	1 2 0 Bestemmingsreserves bedoeld om ongewenste schommelingen in tarieven op te vangen	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van activa	0	0	1 3 0 Overige bestemmingsreserves	45.552	73.694
1 2 0 Materiële vaste activa	157.766	190.701	1 4 0 Resultaat na bestemming	0	0
1 2 1 Investerings met een economisch nut	157.766	190.701	2 0 0 Voorzieningen	0	0
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	0	0	Vaste schulden		
1 3 0 Financiële vaste activa	0	0	3 0 0 Obligatieleningen	157.765	252.901
1 3 1 Deelnemingen	0	0	3 2 0 Onderhandse leningen	0	62.200
Gemeenschappelijke regelingen	0	0	van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen	0	0
Overige verbonden partijen	0	0	van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0
1 3 4 Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0	3 2 3 van binnenlandse bedrijven	0	0
1 3 5 Leningen aan deelnemingen	0	0	3 2 4 van overige binnenlandse sectoren	0	62.200
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven etc.	0	0
1 3 6 Overige langlopende leningen	0	0	3 3 0 Door derden belegde gelden	0	0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	Waarborgsommen		
1 3 8 Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	3 4 0 Kapitaalschuld	157.765	190.701
1 3 9 Belegde algemene reserves	0	0	3 5 0 Door diensten belegde reserves en voorzieningen	0	0
1 4 0 Belegde bestemmingsreserves	0	0	3 6 0 Vlottende passiva	1.458.899	754.900
1 5 0 Belegde voorzieningen	0	0	4 1 0 Kortlopende schulden	1.195.217	658.191
1 6 0 Belegde voorzieningen	0	0	4 1 1 Kasgeldleningen	0	0
1 7 0 Kapitaalverstrekking	0	0	4 1 1 Kasgeldleningen	0	0
2 0 0 Vlottende activa	319.150	96.302	4 1 2 Bank- en giroaldi	1.195.217	658.191
2 1 0 Voorraden	0	0	4 1 3 Overige schulden	0	0
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	Overlopende passiva		
2 1 1 Overige grond- en hulpstoffen	0	0	4 2 0 Vooruitvangen bijdragen Rijk en Europese Unie	263.681	96.709
2 1 2 Onderhanden werk (inclusief bouwgronden in exploitatie)	0	0	4 2 1 Overige overlopende passiva	263.681	96.709
2 1 3 Gereed product en handelsgoederen	0	0	5 0 0 Overige vlottende passiva	0	175.295
2 1 4 Vooruitbetalingen op voorraden	0	0	5 1 0 Binnengemeentelijke schulden	0	175.295
2 1 5 Vorderingen	319.150	96.302	5 1 1 Gemeentelijke diensten en bedrijven	0	175.295
Vorderingen op openbare lichamen	43.005	59.924	Diensten en bedrijven in verband met BCF	0	0
2 2 1 Verstrekte kasgeldleningen	0	0	5 2 0 Rekening-courantsaldi	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	Jaarafrekening met de gemeente	0	0
Overige vorderingen (inclusief stadsdelen)	252.266	36.378	Het Stadsvernieuwingsfonds	0	0
2 2 4 Overige uitzettingen	0	0	5 2 2		
2 3 0 Liquide middelen	0	0			
2 4 0 Overlopende activa	23.879	0			
3 0 0 Overige vlottende activa	1.185.300	969.787			
3 1 0 Binnengemeentelijke vorderingen	81.093	63.411			
3 1 1 Gemeentelijke diensten en bedrijven	0	0			
3 1 2 GBR in verband met BCF	81.093	63.411			
3 2 0 Rekening-courantsaldi	1.104.207	906.376			
3 2 1 Jaarafrekening met de gemeente	1.104.207	906.376			
3 2 2 Het Stadsvernieuwingsfonds	0	0			
Totaal activa	1.662.216	1.256.790	Totaal passiva	1.662.216	1.256.790
			Totaalbedrag garantieverplichtingen	0	0

Toelichting op de balans per 31 december 2008

ACTIVA

1.2.1 Materiële vaste activa ad € 157.766,-

In aanvulling op de voorgeschreven bijlage Bruto verloop vaste activa (zie bijlage 6) kunnen de investeringen betreffende de verbouwing en inrichting kantoren Frederiksplein 1 als volgt worden gespecificeerd.

	Afschrijvings- termijn	Begin boekjaar 2008	Afschrijving in boekjaar	Eind boekjaar 2008
Verbouwing 2 ^e verdieping	15 jaar	96.853,84	7.450,29	89.403,55
Verbouwing uitbreiding	5 jaar	61.696,00	15.424,00	46.272,00
Kantoorinventaris	5 jaar	32.151,17	10.061,46	22.089,71
Totaal		190.701,01	32.935,75	157.765,3

Overeenkomstig de gemeentelijke richtlijn wordt met de afschrijvingen gestart in het kalenderjaar nadat de investeringen hebben plaatsgevonden. De afschrijvingstermijn van 5 jaar voor de verbouwing in 2006 is in overeenstemming met de looptijd van de contracten met de participanten.

2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen ad € 43.005,-

De post vorderingen op openbare lichamen is als volgt te specificeren:

- Belastingdienst	€ 2.005,-
- Te vorderen termijn 4 ^e kwartaal 2008 Zaanstad	€ 41.000,-
Totaal	€ 43.005,-

2.2.4 Overige vorderingen (inclusief stadsdelen) ad € 252.266,-

De post overige vorderingen (inclusief stadsdelen) is als volgt te specificeren:

- Te compenseren in volgende jaren stadsdeel Centrum	€ 47.768,68
- Te compenseren in volgende jaren Stadsdelen	€ 123.102,52
- Te ontvangen gelden zwangerschapsvergoeding 2008 Bestuursdienst Amsterdam	€ 43.783,11
- Toevoeging vakantiegeld 2008-2009 Bestuursdienst Amsterdam	€ 37.611,53
Totaal	€ 252.265,84

2.4.0 Overlopende activa ad € 23.879,-

De post overlopende activa is als volgt te specificeren:

- Vooruitbetaalde huur en servicekosten eerste kwartaal 2009	€ 23.879,34
--	-------------

3.1.2 GBR in verband met BCF ad € 81.093,-

Dit betreft de vordering op het BTW compensatiefonds. De bestuursdienst (afdeling BMO) verzorgt de aangiften en afdrachten BTW en BTW-compensatiefonds.

3.2.1 Rekening-courantsaldi gemeente ad € 1.104.207,-

Bijlage 7 Specificatie balanspost rekening-courant met de gemeente laat de opbouw van deze post zien. Na fiatting van de jaarrekening door concern financiën wordt het te vorderen bedrag door de gemeente Amsterdam overgemaakt.

PASSIVA

1.3 Overige bestemmingsreserves ad € 45.552,-

Dit betreffen de reserves Vakantiegeld en WW-gelden. In bijlage 4 en 5 is het verloop van deze reserves in het boekjaar nader toegelicht.

3.5 Kapitaalschuld ad € 157.765,-

Financiering van de investeringen vindt plaats door het Leningsfonds van de gemeente Amsterdam. De kapitaalschuld is gelijk aan de vastgelegde middelen in investeringen van de rekenkamer.

4.1.2. Bank- en girosaldi ad € 1.195.217,-

Dit betreft het saldo van de girorekening van de rekenkamer per 31 december 2007. De rekenkamer heeft geen andere spaar- of bankrekeningen.

4.2 Overlopende passiva ad € 263.681,-

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd

-Beschikbaar budget voor Rekenkamer Zaanstad	€ 11.000,-
Dit bedrag is bestemd voor uit te voeren rekenkameronderzoek in 2009 en volgende jaren.	
- Betalingen onderweg december 2008	€ 207.322,17
- Diverse nog te betalen kosten 2007	<u>€ 45.358,93</u>
Totaal	€ 263.681,10

Bijlage 4 Reserves en Voorzieningen Hoofdlijnen

Volgnummer	Reserve of voorziening	Ultimo 2007 €	Toevoeging €	Onttrekking €	Ultimo 2008 €	Begrote eindstand €
9801401	Dotatie reserve vakantiegeld (Rekenkamer)	37.926	37.612	37.926	37.612	39.097
9801402	Dotatie reserve WW (Rekenkamer)	35.768	15.405	43.233	7.940	55.572
	Totaal	73.694	53.017	81.159	45.552	94.669

Bijlage 5 Reserves en Voorzieningen Bruto Verloop

volgnummer	Bedragen x €1.000	Doel	Jaar van ontstaan	Waarde begin Jaar	Toevoeging	Onttrekking		Boekbaar de einde dienstjaar	Bedrag belegd met verplichtingen	Max. omvang	Volgnr. mutaties	Aanwending of vrijval	Jaar of jaren van aanwending
						Waarvan aanwending	Waarvan vrijval						
ALGEMENE RESERVES													
BESTEMMINGRESERVES													
9801401	Vakantiegeld (Rekenkamer)	Uitkering vakantiegeld mei 2009		€ 37.926	€ 37.612	€ 37.926	€ 0	€ 37.612	€ 0		€ 0	€ 37.612	2009
9801402	WW (Rekenkamer)	Opvangen WW-kosten	2006	€ 35.768	€ 15.405	€ 43.233	€ 0	€ 7.940	€ 0		€ 0		
VOORZIENINGEN													
TOTAAL													
				€ 73.694	€ 53.017	€ 81.159	€ 0	€ 45.552	€ 0	€ 0	€ 0	€ 37.612	

In overeenstemming met de gemeentelijke richtlijnen zijn reserves gevormd voor vakantiegeld en WW-gelden. De WW-reserve is vermoedelijk niet toereikend om de thans maximaal te verwachten WW-uitkeringen te dekken. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting terzake in bijlage 11 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Bijlage 6 Bruto verloop vaste activa

Begrotings- post waarop de kapitaal- lasten worden verantwoord	OMSCHRIJVING VAN DE VASTE ACTIVA	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN			Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
			Uitbreidingen in het begrotingsjaar	Overdracht van vaste activa in het begrotingsjaar	(extra) afschrijvingen in het begrotingsjaar	Overdracht van vaste activa in het begrotingsjaar	Overige verminderingen in het begrotingsjaar	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1 Immateriële vaste activa							
	a. Kosten van onderzoek en ontwikkeling							
	b. Kosten van het sluiten van geldleningen, agio en disagio							
	Totaal rubriek 1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2a Materiële vaste activa met een economisch nut							
	a. Gronden en terreinen	0,00						0,00
	<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	0,00						0,00
	b. Woonruimten	0,00						0,00
	c. Bedrijfsgebouwen	0,00						0,00
	d. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0,00						0,00
	e. Vervoermiddelen	0,00						0,00
	f. Machines, apparaten en installaties	0,00						0,00
	g. Overige materiële vaste activa	190.701,00	0,00	0,00	32.935,00	0,00	0,00	157.766,00
	Totaal rubriek 2a	190.701,00	0,00	0,00	32.935,00	0,00	0,00	157.766,00
	2b Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut							
	a. Gronden en terreinen	0,00						0,00
	<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	0,00						0,00
	b. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0,00						0,00
	c. Overige materiële vaste activa	0,00						0,00
	Totaal rubriek 2b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal rubriek 2	190.701,00	0,00	0,00	32.935,00	0,00	0,00	157.766,00
	3 Financiële vaste activa							
	a. Deelnemingen							
	b. Gemeenschappelijke regelingen							
	c. Overige verbonden partijen							
	d. Leningen aan woningbouwcorporaties							
	e. Leningen aan deelnemingen							
	f. Leningen aan overige veronden partijen							
	g. Overige langlopende leningen							
	h. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer							
	i. Bijdrage aan activa in eigendom van derden							
	Totaal rubriek 3			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal generaal	190.701,00	0,00	0,00	32.935,00	0,00	0,00	157.766,00

Bijlage 7 Specificatie balanspost rekening-courant met de gemeente

<u>Te ontvangen van de gemeente</u>	
Lasten	1.911.464,86
Investerings	0,00
Afname bij ConcernFinanciën belegde reserves en voorzieningen	0,00
Overige posten (specificeren)	<u>0,00</u>
Totaal te ontvangen	1.911.464,86
<u>Te betalen aan de gemeente</u>	
Baten	774.321,41
Desinvesteringen	0,00
Afschrijvingen	32.935,75
Toename bij ConcernFinanciën belegde reserves en voorzieningen	0,00
BCF ISV	0,00
BCF Mobiliteitsfonds	0,00
BCF Overig (specificeren)	0,00
Overige posten (specificeren)	<u>0,00</u>
Totaal te betalen	807.257,16
Per saldo te ontvangen (+) of betalen (-/-)	<u><u>1.104.207,70</u></u>

Bijlage 8 Bruto verloop balanspost kapitaalschuld aan de gemeente

Kapitaalschuld volgens de balans per 31 december 2007		190.701,00
<i><u>Vermeerderingen</u></i>		
Investerings	0,00	
Overgedragen door andere gemeentelijke organisatieonderdelen (specificeren)	0,00	
Totaal vermeerderingen		0,00
<i><u>Verminderings</u></i>		
Desinvesteringen	0,00	
Afschrijvingen	32.935,75	
Overgedragen aan andere gemeentelijke organisatieonderdelen (specificeren)	0,00	
Totaal verminderingen		32.935,75
Kapitaalschuld volgens de balans per 31 december 2008		157.765,25

Bijlage 1 1 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

1. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	
Categorie/omschrijving	Informatie
Huurcontracten	De Rekenkamer Amsterdam huurt kantoorruimte op de 2e en 4e verdieping en in de kelder (archiefruimte) van het Frederiksplein 1. De totale huursom bedraagt €83.200,- op jaarbasis. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract voor de 2e verdieping en de archiefruimte loopt tot 31 maart 2010 en voor de 4e verdieping tot 30 april 2010. De opzegtermijn is tenminste één jaar.
Vakantiedagen	Aan de ultimo 2008 nog niet opgenomen vakantiedagen is een waarde toe te kennen van circa €32.000,- (2007 €33.000,-).
WW-verplichtingen	De Rekenkamer Amsterdam heeft jegens een medewerker ultimo 2008 voor de komende 3 kalenderjaren maximale WW-verplichtingen tot een bedrag van circa €100.000,-. In de WW-reserve van de rekenkamer is hiervoor ultimo 2008 €7.940 beschikbaar. Voor zover de werkelijke te betalen WW-uitkeringen dit bedrag zullen overschrijden, zal de financiële dekking plaatsvinden vanuit de staat van baten en lasten in de jaren dat de WW-uitkeringen in rekening worden gebracht. Om de duur van de werkloosheidsperiode van betrokkene zoveel mogelijk te beperken is een traject van arbeidsbemiddeling in gang gezet. Bij het opstellen en het actualiseren van de begrotingen wordt met voorzienbare WW-verplichtingen rekening gehouden.
Creditcards	De Rekenkamer Amsterdam beschikt niet over creditcards.

2. Garantieverplichtingen	
Categorie/omschrijving	Informatie
	Niet van toepassing.

Bijlage 16 Openbaarmaking topinkomens

De Rekenkamer Amsterdam heeft geen medewerkers in dienst waarvan het inkomen boven het normbedrag van € 169.000 uitkomt.

Bijlage 17 Resterende risico's

Bruto risico voor de gemeente			Getroffen beheersmaatregelen om het risico te beperken	
Korte omschrijving van het risico	Meest waarschijnlijke (te verwachten) schade in miljoenen €	Kans op schade voor de gemeente (0-100%)	Voorzieningen	Overige
Het niet verlengen van de samenwerkingsovereenkomsten door de aangesloten participanten, na afloop van de 6-jaarsperiode. Hierdoor loopt de gemeente het risico van extra personeelslasten en de daarmee samenhangende materiele uitgaven die samenhangen met de taakuitoefening.	€ 0,-	5%	geen	In samenwerkingsovereenkomsten en met de participanten is de afspraak opgenomen dat reeds 2 jaar voor het aflopen van het contract de participant moet aangegeven of zij de samenwerkingsovereenkomst al dan niet zal verlengen. Hierdoor is het mogelijk dat de rekenkamer haar formatie bijvoorbeeld via natuurlijk verloop aanpast.

Resterend risico voor de gemeente dat overblijft na de beheersmaatregelen				
Kans (0-100%) dat de schade voor de gemeente optreedt	Meest waarschijnlijke (te verwachten) schade in miljoenen €	Minimale schade in miljoenen €	Maximale schade in miljoenen €	Bijzonderheden
5%	0,1		1,2 (1)	

(1)

Voor de rekenkamers Zaanstad, Amsterdam Centrum en Stadsdelen heeft de Rekenkamer Amsterdam een extra personele formatie van 5,8 fte (peildatum 1 januari 2008).

Het personeel van het bureau van de rekenkamer is in dienst bij de gemeente Amsterdam. Als een participant zijn samenwerking aan het eind van de overeenkomst niet verlengt, loopt de gemeente risico van boventallig personeel. De maximale omvang van de mogelijke schade van € 1,2 miljoen is berekend op basis van een vuistregel van de directie Concern Financiën (€ 200.000 per eventueel op te heffen fte). Doordat de rekenkamer twee jaar voor het aflopen van de overeenkomst weet of deze al dan niet wordt gecontinueerd, kan de rekenkamer in een vroeg stadium zoeken naar passende maatregelen voor het personeel. De kans dat de gemeente daadwerkelijk schade lijdt als een participant zijn overeenkomst beëindigt, wordt daarom laag ingeschat (5%).

Bijlage 19 Kernegegevens P & O

	Realisatie 2007	Jaarplan 2008	Rekening 2008
1 Bezetting en Formatie			
Absoluut aantal medewerkers	16		15
Bezetting in Fte's	14,36		13,67
Aantal fte's volgens formatie (totaal)	15,8		14,8
☐ Formatie ten laste van algemene middelen	9,0		9,0
☐ Formatie 100% facilitair doorberekend			
☐ Formatie t.l.v. rijksbijdragen			
☐ Formatie t.l.v. overige externe financieringsbronnen	6,8		5,8
☐			
2 Ziekteverzuim exclusief zwangerschap- en bevallingsverlof			
Verbaannorm (indicatie norm 2008)	3,5%	-	3,7%
Percentage excl. > 1 jaar	3,0%	-	3,2%
Percentage incl. > 1 jaar	3,0%	-	3,2%
3 Leeftijdsopbouw			
Absoluut aantal medewerkers < 25 jaar	0	0	0
Absoluut aantal medewerkers 25 - 35 jaar	6	5	5
Absoluut aantal medewerkers 35 - 45 jaar	7	7	7
Absoluut aantal medewerkers 45 - 55 jaar	3	3	3
Absoluut aantal medewerkers 55 - 60 jaar	0	0	0
Absoluut aantal medewerkers 60 jaar en ouder	0	0	0
4 Diversiteit			
Absoluut aantal vrouwen	8	7	7
Absoluut aantal allochtonen	0	2	2
Absoluut aantal arbeidsgehandicapten	0	0	0
4a Diversiteit op managementniveau			
Absoluut aantal leidinggevenden	4	3	3
Absoluut aantal leidinggevende vrouwen in schaal 13 en hoger	0	0	0
Absoluut aantal leidinggevende allochtonen	1	1	1
Absoluut aantal leidinggevende allochtonen in schaal 13 en hoger	0	0	0
Absoluut aantal MT-leden	4	3	3
waarvan: absoluut aantal leidinggevende vrouwen als MT-lid	0	0	0
waarvan: absoluut aantal leidinggevende allochtonen als MT-lid	0	0	0
5 Instroom / nieuwe medewerkers			
Absoluut aantal medewerkers	2	-	3
waarvan: absoluut aantal vrouwen	2	-	1
waarvan: absoluut aantal arbeidsgehandicapten	0	-	0
waarvan: absoluut aantal allochtonen	0	-	0

6	Doorstroom			
	Absoluut aantal medewerkers	3	-	2
	waarvan : absoluut aantal vrouwen	0	-	0
	waarvan: absoluut aantal allochtonen	0	-	0
7	Uitstroom			
	Absoluut aantal medewerkers	0	-	2
	waarvan: absoluut aantal vrouwen	0	-	2
	waarvan: absoluut aantal allochtonen	0	-	0
8	Opleidingsbudget			
	Gemiddeld opleidingsbudget per medewerker	1250	1205	561
	Opleidingsbudget als percentage van de loonsom	1,86%	1,55%	0,72%
9	RAP/(B)WW			
	Absoluut aantal RAP ultimo jaar	-	-	-
	Absoluut aantal (B)WW ultimo jaar	-	-	-
10	Stagiaires			
	Absoluut aantal met opleidingsniveau WO	2	2	3
	Absoluut aantal met opleidingsniveau HBO	0	0	0
	Absoluut aantal met opleidingsniveau MBO	0	0	0
	Absoluut aantal met opleidingsniveau VMBO	0	0	0
	Absoluut aantal ten behoeve van maatschappelijke doelgroepen	0	0	0

Bijlage 20 Personeelskosten en externe inhuur

Personeelskosten		Rekening 2007	Begroting 2008	Rekening 2008
a Personeelskosten				
1.0.01 Salarissen en sociale lasten (m.u.v. kosten onder 1.0.20 en 1.0.21)		1.075	1.152	1.121
1.0.20 Uitkeringen voormalig personeel (kosten ZKV-gepensioneerden, decentrale pré FPU en FLO)		0	0	0
1.0.21 WW-uitkeringen en de kosten wachtgelders		0	0	43
Totaal		1.075	1.152	1.165
aantal personen vallende onder 1.0.21 per peildatum 31 december				1
b Inzet derden in euro's				
Kosten uitzendkrachten		0,0	0,0	18,1
Kosten inhuur externen van buiten de gemeente		157,0	29,0	250,6
Kosten inhuur externen van binnen de gemeente		0,0	0,0	0,0
Totaal		157,0	29,0	268,7

Externe inhuur		2008 incidenteel	2008 regulier	2008 apparaats- kosten	2008 externe financierings- bron
1 Inhuur, vallend onder de definitie externe inhuur*					
1.1 Beleidsgevoelige inhuur					
Interim management		0,0	0,0	0,0	0,0
Organisatie- en formatieadvies		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
1.2 Beleidsadvies					
Beleidsonderbouwend onderzoek		0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsondersteuning		0,0	0,0	0,0	0,0
Specifieke beleidsexpertise		250,6	0,0	250,6	0,0
Communicatieadvies		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal</i>		250,6	0,0	250,6	0,0
1.3 Ondersteunende inhuur					
Juridisch advies		0,0	0,0	0,0	0,0
Advisering automatiseringsvraagstukken		0,0	0,0	0,0	0,0
Advisering accountancy, financiën en administratieve organisatie		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Subtotaal</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
1.4 Inhuur ter ondersteuning bedrijfsprocessen					
Uitzendkrachten		18,1	0,0	18,1	0,0
Totaal externe inhuur		268,7	0,0	268,7	0,0
2 Inhuur, niet vallend onder de definitie externe inhuur*					
2.1 Inbesteding					
Inhuur binnen de gemeente		0,0	0,0	0,0	0,0
Inhuur binnen de publieke sector		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal inbesteding</i>		0,0	0,0	0,0	0,0
2.2 Uitbesteding					
Facilitaire dienstverlening		0,0	0,0	0,0	0,0
Infrastructuurle werken (inclusief ICT)		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal uitbesteding</i>		0,0	0,0	0,0	0,0

Bijlage 21 Apparaatskosten en ondersteunende processen (overhead)

	Rekening 2008	eenheid
1 Algemeen *)		
Apparaatskosten per directe fte (inclusief ingehuurd personeel)	15.289	€
Waarvan kosten van de ondersteunende proces per directe fte (inclusief ingehuurd personeel)	9.501	€
2 Headcount per ondersteunend proces		
Bezetting als percentage van de totale bezetting (inclusief inhuur)		
☐ Personeel en Organisatie	1,5	%
☐ Informatie en Automatisering	1,2	%
☐ Financiën en Control	2,0	%
☐ Juridische Zaken	0,5	%
☐ Marketing en Communicatie	0,5	%
☐ Facilitaire Zaken	0,6	%
☐ Secretariaat en management- en bestuursondersteuning	3,5	%
☐ Directie en management	2,9	%
<i>Totaal</i>	<i>12,7</i>	%
Inhuur als percentage van de totale bezetting (inclusief inhuur)		
☐ Personeel en Organisatie	1,0	%
☐ Informatie en Automatisering		%
☐ Financiën en Control	1,3	%
☐ Juridische Zaken		%
☐ Marketing en Communicatie		%
☐ Facilitaire Zaken		%
☐ Secretariaat en management- en bestuursondersteuning		%
☐ Directie en management		%
<i>Totaal</i>	<i>2,3</i>	%
3 Facilitaire Zaken		
Totale kosten facilitaire zaken per werkplek	<i>9.688</i>	€
Norm NFC-index	10.000	€
Verschil in €	-312	€
Verschil in %	-3,12	%

*)

Deze bijlage is ingevuld op basis van de toelichting die is opgenomen in de Jaarrekeningcirculaire 2008 d.d. 17 oktober 2008. Vanwege dat in het tijdschrijfsysteem geen specifieke codes zijn opgenomen voor de te onderscheiden ondersteunende processen, heeft de toerekening van tijd en kosten aan de processen plaatsgevonden op basis van schattingen.

Bijlage 22 Duurzaamheidsindicatoren

Energie, water en afval	aantal/hoeveelheid	eenheid/antwoord	kosten
Bruto vloeroppervlak	468	m ²	
Aantal werknemers	14,8	fte	
Totaal aantal gebouwen	1	aantal	
Elektriciteitsverbruik/jaar (o.b.v. voorschotgegevens/afrekening 2007)	48.551	kWh/jaar	€ 3.903,53
Aantal gebouwen waarvoor elektriciteitsgegevens beschikbaar zijn	1	aantal	
Wordt er 'groene' stroom gebruikt?		nee	
Indien ja: geef percentage groene stroom van totale stroomgebruik	-	%	
Gasverbruik in m ³ /jaar (o.b.v. voorschotgegevens/afrekening 2007)	12.841	m ³ /jaar	€ 2.989,59
Aantal gebouwen waarvoor energiegegevens beschikbaar zijn	1	aantal	
Warmteverbruik in GJ/jaar (o.b.v. voorschotgegevens/afrekening 2007)	193	GJ/jaar	
Aantal gebouwen waarvoor warmtegegevens beschikbaar zijn	1	aantal	
Waterverbruik (o.b.v. voorschotgegevens/afrekening 2007)	55	m ³ /jaar	€ 86,41
Afval in m ³ /jaar	12,2	m ³ /jaar	
Neemt uw organisatie deel aan het programma energiemonitoring?		nee	

Servicekosten	aantal/hoeveelheid	eenheid	kosten
Servicekosten per vierkante meter gehuurd vloeroppervlak per jaar	25,00	€/m ²	

Transport	aantal/hoeveelheid	eenheid	
Autokilometers/jaar	500	km/jaar	
Fietskilometers/jaar	2500	km/jaar	
Is de dienst deelnemer aan het Mobility Card Project?		nee	
Zo nee: waarom niet	Het Mobility Card Project sluit niet aan bij de behoefte van de rekenkamer.		

Woon-werkverkeer	aantal/hoeveelheid	eenheid	
Lopen	0	%	
Fiets	9 medewerkers	65%	
Openbaar vervoer	5 medewerkers	35%	
Carpoolen	0	%	
Auto	0	%	
Stuurt u op de keuze voor de vervoerswijze d.m.v. een bijdrage in de kosten?		ja	
Geeft u de medewerkers de mogelijkheid thuis te werken?		nee	

Wagenpark	aantal/hoeveelheid	eenheid	kosten
Percentage personenvoertuigen	n.v.t.	-%	
Hoeveelheid verbruikte benzine (gehele wagenpark)	n.v.t.	liter/jaar	€ 0,00
Hoeveelheid verbruikte diesel (gehele wagenpark)	n.v.t.	liter/jaar	€ 0,00
<i>Indien geen gegevens over volumes brandstof:</i>			
Voertuigkilometers wagenpark	n.v.t.	km/jaar	
Verbruiksartikelen	aantal/hoeveelheid	eenheid/antwoord	kosten
Aantal vellen A4 papier/jaar	253.144	vellen	
Is dubbelzijdig printen standaard?		ja	

Kosten	aantal/hoeveelheid	eenheid/antwoord	kosten
Het aandeel van energie, water, papier, afvalverwerking, en reizen als percentage van de totale kosten			
Energie		1,6 %	
Water		0,01%	
Papier		0,23%	
Afvalverwerking		0,07%	
Reizen (exclusief openbaar vervoer)		0,09%	
De kosten voor energie, water, papier, afvalverwerking en reizen in geld			
Energie			€ 6893,12
Water			€ 86,41
Papier			€ 1032,00
Afvalverwerking			€ 338,17
Reizen (exclusief openbaar vervoer)			€ 400,00
Is er beleid om bovengenoemde kosten terug te dringen?		ja	
In 2008 heeft de rekenkamer de apparatuur standaard ingesteld op dubbelzijdig printen en dubbelzijdig kopiëren.			
Is er een gecertificeerd milieuzorgsysteem aanwezig?		nee	
Zijn er interne richtlijnen voor duurzaam aanbesteden?		ja	
In 2008 heeft de rekenkamer de regels voor aanbesteding van de bestuursdienst gevolgd.			
Zijn er interne richtlijnen voor duurzaam inkopen?		ja	
In 2008 heeft de rekenkamer de inkoopadviezen van de bestuursdienst gevolgd.			
Worden leveranciers geselecteerd op duurzaamheid van hun producten of hun beleid inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen?		ja	
In 2008 heeft de rekenkamer de selectie van leveranciers van de bestuursdienst gevolgd.			

Personeel eigen organisatie		eenheid/antwoord	kosten
Verhouding mannen en vrouwen binnen het totale personeelsbestand		57% m / 43 % v	
Verhouding mannen en vrouwen vanaf schaal 11		58% m / 42 % v	
Opleidingsbudget per fte?			€ 1.204,00
<i>Arbobeleid:</i> In 2006 heeft de rekenkamer nieuwe werkplekken ingericht conform de gemeentelijke richtlijnen voor huisvesting van OGA. De werkplekken voldoen aan de Arbo-eisen.			
<i>Integriteitsbeleid:</i> Bij indiensttreding moeten medewerkers een verklaring omtrent Gedrag (VOG) overleggen en tekenen zij een geheimhoudingsverklaring. Daarnaast dienen nieuwe medewerkers de ambtseed af te leggen en een integriteitstraining te volgen. Daarnaast hanteert de rekenkamer een onderzoeksplanpak die een integere uitvoering in de praktijk borgt.			

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen		eenheid/antwoord	kosten
<i>Wet en regelgeving:</i>			
Bedrag in 2008 betaald aan verkeers- en parkeerboetes			€ 0,00
Bedrag in 2008 betaald aan boetes of schikkingen i.v.m. overtreding milieuregels			€ 0,00
Bedrag in 2008 betaald aan overige boetes en schikkingen			€ 0,00

Bevorderen duurzaamheid			
De rekenkamer heeft in 2008 op dit gebied geen specifieke activiteiten ontplooid.			

Bijlage 23 Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van de Rekenkamer Amsterdam, onderdeel van de gemeente Amsterdam, bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de programmarekening over 2008 met de toelichtingen, gecontroleerd zoals opgenomen op pagina 17 tot en met 34 in de Jaarrapportage 2008 Rekenkamer Amsterdam d.d. 27 februari 2009

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de Rekenkamer Amsterdam is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Jaarverslag circulaire 2008 van de gemeente Amsterdam en voorzover de Jaarverslagcirculaire daarvan niet afwijkt in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde

keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die de directie van de gemeenschappelijke regeling heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de bestuurder per 24 januari 2008 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Rekenkamer Amsterdam een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2008 als van de activa en passiva per 31 december 2008 in overeenstemming met de Jaarverslagcirculaire van de gemeente Amsterdam en voorzover dit niet afwijkt van de Jaarverslagcirculaire van de gemeente Amsterdam met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3d van de Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 27 februari 2009

Ernst & Young Accountants LLP

w.g.

R. Ellermeijer RA

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

